

Büyük Mücadele Serisi

14 İsviçre'deki Reform

Matta 4:19 Onlara, “Ardımdan gelin” dedi, “Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım.”

İsa Mesih'ten gelen bu çağrı, zengin, eğitilmiş ve önde gelenlere verilmedi. Halk tarafından övgü ve itibar görmeye alışık olan önderler gururluydular ve özgüvenleri tamdı. Böyle insanlar, insan kardeşleriyle duygudaşlıkta bulunamıyor, İsa Mesih'le işbirliği yapamıyorlardı.

Bu çağrı, eğitimsiz, sıradan insanlara, hatta balıkçılara verildi. Bunlar, eğitilebilir kişilerdi. İsa'nın döneminde olduğu gibi Reform zamanında da öyle oldu. Rab, Almanya'da büyük işler yapmak için mütevazı bir aileden gelen Martin Luther'i nasıl seçtiyse, İsviçre'de Reform işlerini ileri sürdürmek için yine alçakgönüllü yaşam süren bir adam seçti. O'nun ismi Ulric Zwingli'ydi.

1. Korintliler 1:26-27 Kardeşlerim, aldığımız çağrıyı düşünün. Birçoğunuz insan ölçülerine göre bilge, güçlü ya da soylu kişiler değildiniz.²⁷ Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için dünyanın saçma saydıklarını, güçlülere utandırmak için de dünyanın zayıf saydıklarını seçti.

Tanrı'nın planı budur. Allah, kibirli insanları utandırmak için dünyanın zayıf saydıklarını seçer.

Evet kardeş, daha önce göz önüne serildiği gibi bugün de biz, Mesih ve Şeytan arasındaki büyük mücadelede, insanların sayısı, parası, itibarı, gücü çok olanların karşısında fakir, zayıf, sayısı az olanları göreceğiz. Rab kimin tarafındaydı? Çok kişi, İsa'nın zamanında söyledikleri gibi, bugün de insanlar şöyle düşünüyorlar:

Yuhanna 7:48 “Önderlerden ya da Ferisiler'den O'na iman eden oldu mu hiç?”

Genelde halk, İsa Mesih'i, alçakgönüllü ve takipçileri sayıda az olduğu için reddetti. Önderler kabul etmezlerse, çoğunluk halk da kabul etmez. Ancak önderler yanlıştı. Halk da yanlıştı çünkü halk, gerçeği öğrenmek için önderlerine bakıyordu. İnsanlar kendi muhakeme güçlerini kullanmak istemediler. Önderlerini takip etmek daha kolaydı.

Zwingli, Alp Dağlarında bir çobanın çocuğuydu. Dağların kahramanlarının hikayelerini ve nenesinin hatırlayabildiği birkaç Kutsal Kitap hikâyesini dinleyerek büyüdü. Zwingli'nin babası, çocuğu için iyi bir eğitim istedi. Ancak çocuk o kadar akıllıydı ki, onu eğitebilecek bir öğretmen bulmak zor oldu. Böylece çocuğunu, dağdan Bern şehrine gönderdi. Orada İsviçre'nin en iyi okul vardı.

Okulda Zwingli'yi bekleyen bir tehlike vardı. Keşişler, kararlı çabalarla onu bir manastıra çekmeye çalıştılar. Dominikan ve Fransiskan keşişler genel beğeniye kazanmak için rekabet halindeydiler. Bunu kiliselerinin gösterişli süsleri, görkemli törenleri ve ünlü kutsal emanetler ile mucizevi ikonaların cazibesi ile sağlamaya çalışıyorlardı.

Dominikanlar, son derece yetenekli bu genç alimi kazanabilirlerse hem para hem de onur demekti. Çünkü insanlar onu dinlemek için gelip bağışlar yapacaklardı. Babası bu plandan haberdar olduğu zaman tehlikeyi anladı. Çocuğunun keşişlerin boş hayatında kalmasını istemiyordu ve çocuğunu evine geri dönmesi için çağırırdı. Fakat Zwingli babasının evinde çok kalmadı. Basel'e giden Zwingli, Wittembach'ın öğrencisi oldu. Wittembach, Kutsal Kitap dilleri olan İbranice ve Grekçeyi çalışırken, Kutsal Yazılar'a yönlendirilmişti. Kutsal Yazılar'da gerçeği öğrendi ve öğrencilerine Mesih'i günahkârın tek fidyesi olarak tanıttı. Böylece Zwingli müjdeyi duydu ve gözleri açıldı.

Okuldan sonra Zwingli, Alp Dağları'ndaki evinden pek uzak olmayan bir kiliseye bir rahip olarak çağrıldı. Çok iyi bir kilise görevlisi olması için bütün yüreğiyle Kutsal Kitap'ı okuyordu. Kutsal Kitap'ı çalıştıkça, Roma Katolik Kilisesi'nin öğretileri ile gerçek arasındaki farkın ne kadar büyük olduğunu anladı. Zwingli, Kutsal Kitap'ı tek yeterli ve yanılmaz yasa olarak gördü. Kutsal Kitap'ın kendi kendisini yorumlaması gerektiğini anladı. Dua ederek onun tam ve doğru anlamını öğrenmeye çalıştı.

Zwingli, Luther'in çağdaşıydı ve öğrettiği doktrin Luther'inki gibiydi. Ancak Zwingli, öğrettiği doktrini Luther'den öğrenmedi. İki kişi, irtibat kurmadan Kutsal Yazılar'ı Kutsal Ruh'un yönlendirmesiyle çalışırsa, aynı gerçeğe varırlar çünkü Kutsal Ruh ve Kutsal Kitap birbiriyle ahenk içindedirler.

1516 yılında Zwingli, Einsiedeln şehrinde bir manastırda vaiz oldu. Orada, Roma'nın sapıklıklarını daha yakından görebildi. Einsiedeln'de bir Bakire Meryem heykeli vardı ve halk, bu heykelin mucizeler yapabileceğine inanıyordu. Manastırın girişinde bir levha vardı: "Burada günahlarınızın tümünü bağışlatabilirsiniz." Hacılar, her zaman oraya giderlerdi ancak heykelin kutsandığı yıllık bayramda, İsviçre'nin her yerinden, hatta Fransa ve Almanya'dan akın akın heykeli ziyarete giderlerdi. Zwingli bu sahneleri görerek çok üzüldü ve fırsat bulurken onlara gerçek müjdeyi vaaz etmeye başladı.

"Sanmayın ki" dedi, "Allah'ın varlığı, yaratılışın başka bir yerinden çok bu tapınaktadır. Yaşadığınız ülke neresi olursa olsun, Allah sizin çevrenizdedir ve sizi iştir... Yararsız işler, uzun hac yolculukları, sunular, ikonalar, Bakire Meryem'e ya da azizlere edilen dualar size Allah'ın lütfunu sağlayabilir mi? ... Dualarımızı meydana getiren çok sayıda sözün ne yararı var? Parlak keşiş cüppelerinin, pürüzsüz traş edilmiş başların, uzun ve saçaklı giysilerin ya da altın işlemeli terliklerin ne faydası var? ... Allah kalbe bakar, bizim kalplerimiz ise O'ndan çok uzakta." "Bir kez çarmıhın üzerinde sunulan Mesih" dedi, "imanlıların günahlarını sonsuza dek tazmin eden kurbanlıktır." — Merle D'Aubigne, *16. Yüzyılın Reformasyonun Tarihi* 8. kitap, 5. bölüm.

Çok kişi bu mesajı duyduğu zaman büyük hayal kırıklığına uğrayarak mutsuz oldu. Uzun haclarının boşuna gittiğini duymak istemediler. İsa Mesih'in sunduğu bağışlamayı anlayamadılar. Roma'nın öğrettiği cennete giden yodan tatmin olmuşlardı. Daha iyi bir şey bulmak için kendilerini adamak istemediler. Onlar için kalp paklığını aramaktan çok, kurtuluşları için papaya veya rahipe güvenmek daha kolaydı.

Ancak bazı insanlar Roma'nın ayinlerinde canları için huzur bulamamışlardı. İsa Mesih'te kurtuluş haberini sevinçle kabul ettiler ve evlerine döndükleri zaman aldıkları ışığı yaydılar. Böylece müjde her yere gitti ve Bakire Meryem heykeline giden hacı sayısı azaldı.

Manastıra daha az para geliyordu. Zwingli'nin maaşı azaldı fakat o mutluydu çünkü insanlar Mesih'te sonsuz yaşamı buluyorlardı. Ancak papalık pek mutlu değildi. Para karşılığında günahın bağışını sunan Roma Kilisesi, bu yolda çabalarını yükseltti. Her günahın bedeli vardı. Her tür kötülük kabul edilebilirdi, yeter ki para kiliseye gelsin. Böylece iki hareket vardı, biri İsa Mesih'te bedava, değeri de Roma'ya para vererek günahın bağışlanması.

1519 yılında veba çok kişinin hayatını aldı. Halk ölümle yüz yüze gelince, parayla satın aldıkları günah bağışlanmaları onlara pek güvenilir gibi gelmedi. Daha sağlam bir güvence aramaya başladı. Zwingli, dinleyicilerine azar azar gerçekleri açtı. Hemen onları şok edici konuları anlatmadı. Önyargılarını unyandırmamaya dikkat etti. Önce, İsa'yı ve O'nun eşsiz sevgisini açıkladı. Böylece Zwingli yanılırları ve batıl inançları alt etmeye çalıştı. Fakat her zaman, İsa Mesih'in lütfunun, günaha bir ruhsat olmadığını öğretti.

Sonra Zwingli İsviçre’de çok önemli bir şehir olan Zürih’e çağrıldı. Oradaki kilise liderleri Zwingli’nin ne yaptığını biliyorlardı fakat hâlâ onu geri kazanmaya çalışıyorlardı. Liderler Zwingli’nin kilise için özellikle para kazanılması için yapması gerekeni yapmasını buyurdular. Ancak Zwingli, halka günahların bağışlanması için İsa’ya güvenmelerini öğretiyordu.

Reform yayıldıkça, Şeytan boş durmadı. Zwingli’ye saldırılar yapıldı. Bazı yerlerde gerçekleri kabul edenler idam edildi. Ancak bunlarla papalık yanlıları yetim kalmadılar. Onlar, reform mesajını yayan öğretmeni susturmak istediler. Konstans piskoposu, Zürih Konsey’ine üç temsilci gönderdi. Onlar Zwingli’yi insanlara kilise kurallarını çiğnemeyi öğretmekle, dolayısıyla toplum huzurunu ve düzenini tehlikeye atmakla suçladılar. Piskopos, kilise yetkisi bir kenara bırakılırsa yaygın anarşinin olacağını ileri sürdü.

İsa’nın döneminde aynı suçlama kullanıldı. Yahudiler, İsa’ya karşı geldikleri zaman, Roma yetkililerine gidip, “Bu adam gerçekleri öğrettiği için itibarımızı kaybediyoruz, bu yüzden onları durdurun” diyemediler. Çünkü yetkililer onlarla alay ederlerdi. İsa’yı öldürerek durdurmak için başka bir gerekçesi gerekti.

Yuhanna 19:12 Bunun üzerine Pilatus İsa’yı salıvermek istedi. Ama Yahudiler, “Bu adamı salıverirsen, Sezar’ın dostu değilsin!” diye bağıştılar. “Kral olduğunu ileri süren herkes Sezar’a karşı gelmiş olur.”

İsa göğe gittikten sonra da öğrencileri aynı suçlamayla yüzleştiler.

Elçilerin İşleri 17:6-8 Onları bulamayınca, Yason ile bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. “Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler” diye bağırıyorlardı. “Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar’ın buyruklarına karşı geliyorlar.” Bu sözleri işiten kalabalık ve kentin yetkilileri telaşa kapıldı.

Siz de İsa Mesih’i dünyanın kurtarıcısı olarak ilan ederseniz, er ya da geç bu suçlamayla karşılanacaksınız. “Bu insanlar toplumuzu bozuyor” diyecekler. Ancak size karşı değil, Allah’a karşı gelmiş olacaklar.

Zwingli, nasıl bir cevap verdi? Dört senedir müjdeyi öğretiyordu ve Zürih’te çok barışçıl ve sakin bir ortam vardı. Zwingli’nin savunması, müjdenin olumlu sonuçlarıydı.

Piskoposun temsilcileri, kilise dışı kurtuluşun olmadığını söylediler. Zwingli ise, “Bu suçlama sizi etkilemesin. Her ulusta, İsa Mesih’e tüm kalbiyle iman eden herkes Allah tarafından kabul edilir. Dışında kalan hiç kimsenin kurtulamayacağı kilise gerçekte budur.” Zwingli böyle konuştu ve piskoposun temsilcilerinden biri reform için kazanıldı.

Almanya’da Reform’a karşı zulüm pek başarılı olmadığı için papalık yanlıları Zwingli ile bir bilimsel tartışma kurmaya çalıştılar. Papalık yanlıları hem yeri hem de hakimleri seçecekti. Bunu yaparak Zwingli’yi mahkûm etmeyi umdular. Münazara, Baden şehrinde olacaktı ama Zwingli gelmedi. Arkadaşları ona Baden’e gitmesi, kesin ölümle sonuçlanacağını söylediler. Onun yerine Oecolampadius ve Haller gönderildi.

Toplantıda, sekreterleri papalık yanlıları seçtiler. Başkalarının not almaları yasaktı. Bir öğrenci ise 18 gün süren toplantılarda akşamları bütün olan bitenleri yazıp Zwingli’ye gönderiyordu.

Romalılar, toplantılara en pahalı mücevheratla işli cüppelerle geldiler. Lüks yiyecekler yiyorlardı, masalarında en pahalı lezzetler ve en kaliteli şaraplar vardı. Kilise görevlerinin ağırlığını neşe ve eğlence ile hafifletiyorlardı. Reformcular ise tezat teşkil ettiler. Giyisileri mütevazıydı. Toplantı dışında okuyup dua ediyorlardı.

Konferansta papalık temsilcisi Eck, süslü bir kürsüden konuşuyordu halbuki Oecolampadius’a kaba yapılmış bir tabure verildi. Böylece Roma, halkı gerçeklerden uzaklaştırmaya çalışıyordu. İnsanlar, güç, para ve süs ile etkilenirler. Ama Rab böyle değildir. Arkadaşlar, bu konularda aldanmayın.

Oecolampadius, “Allah’ın sözünden başka bir yargı standardı tanımıyorum” dedi. Papalık yanlıları ise kilise geleneğine ve yetkisine başvuruyorlardı. Oecolampadius, “Anayasaya uygun olmayan geleneklerin İsviçre’de hiçbir yeri yoktur” dedi, “iman konularında ise anayasamız Kutsal Kitap’tır.”

Konferansın sonunda papalık yanlıları zafer ilan ettiler. Temsilcilerin çoğu Roma’nın yanında yer aldı, ve Kurultay, Reformcuları mağlup ilan ederek, önderleri olan Zwingli ile birlikte kiliseden atılmalarına karar verdi. Fakat konferansın meyveleri avantajın hangi tarafta olduğunu açığa çıkardı. Mücadele, Protestan davasına büyük bir enerji kazandırdı, çok geçmeden önemli kentler olan Bern ve Basel de Reform’dan yana olduklarını ilan ettiler.

Reform, İsviçre’de de, Almanya’da olduğu gibi çile çekti. Pek çok kantonda Reform kabul edildi ancak başkalarında sınıksız Roma’ya bağlı kaldılar. Yoğun baskı iç savaşa neden oldu. Zwingli ve pek çok reformcu öldü. Ancak Rab başkalarını onların yerlerini almaya çağırdı ve Reform devam etti.

Reformcular, can pahasına gerçeğe sarıldılar. Siz gerçek için böyle fedakârlığı yapmaya hazır mısınız?